

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 April 1876, kl. 2 e. m.

*Första Kammarrens Andra Tillfälliga Utskotts Betänkande N:o 5,
angående väckt förslag om vidtagande af åtgärd för
erhållande af årliga offentliga redogörelser rörande Rän-
te- och Kapitalförsäkringsanstalternas förvaltning m. m.*

Uti motion N:o 12 har Herr *G. F. Almquist*, under erinran om den ökade verksamhet ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna inom alla delar af landet under senaste åren vunnit, fäst på uppmärksamheten derå, att det vidsträckta gagn, som af dessa anstalter i framtiden kunde påräknas till befrämjande af sparsamhet och minskande af kommunernas fattigvårdsbörda, förutsatte hos befolkningen oförminskadt *förtroende* till anstalternas förvaltning. Det vore nemligen icke tillfyllest att dessa anstalter väl förvaltades; folket måste ock ega full öfvertygelse så väl i detta afseende, som derom att der innestående betydliga kapital funnos förräntade mot ofelbara säkerheter: att nu, då ränteanstalterna icke lemnade rum för anmärkning, kunde utan olägenhet vidtagas åtgärder till framtidens betryggande, hvilket vore destomera angeläget som äfven en allenast mindre rubbning i det närvarande goda förhållandet kunde störa förtroendet och åstadkomma ohjelpig skada. För närvarande syntes icke annat vara af behof än kontroll och offentliggörande af ränteanstalternas ställning och af den säkerhet, som för innestående medel innehades, på sätt af Stockholms ränte- och kapitalförsäkringsanstalt iakttagades;

Bih. till Riksd. Prot. 1876. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band, 9 Häft.

och har motionären föreslagit, att Riksdagen måtte dels uppdraga åt sina Revisorer att ärligen inhemta kännedom om ränte- och kapitalförsäkringsanstaltarnas förvaltning och om den säkerhet, mot hvilken inestående medel voro förräntade, samt derom i sin berättelse till Riksdagens och allmänhetens kännedom meddela underrättelse, dels ock att, för den händelse någon åtgärd för ändamålet skulle från Kongl. Maj:ts sida anses af nöden, derom besluta underdånig skrifvelse.

Enär ostridigt är, att ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna redan utöfvat och för framtiden kunna komma att utöfva stort inflytande till befordrande af sparsamhet hos befolkningen i landets alla delar, men dessa anstalter tillhöra antalet af inrättningar, hvilkas framgång väsentligen beror af förtroende till det sätt hvarpå de skötas och till den säkerhet de erbjuda, samt insättarne der i allmänhet icke äro i tillfälle sjelfve granska och pröfva förhållandet, torde statsmakterna, på hvilkas initiativ dessa anstalter tillkommit, böra så ordna förhållandena, att anstalterna må, utan hinder i sin gagnande verksamhet, blifva underkastade erforderlig kontroll till betryggande af insättarnes säkerhet och af det förtroende, hvarupå institutionens framgång hvilat.

Utskottet, som sålunda instämmer med motionären i fråga om behovet af åtgärder i berörda syfte, men funnit med gällande lagstiftning icke förenligt att något uppdrag härutinnan pålägges Riksdagens Revisorer, anser deremot ändamålet kunna vinnas, om, för lättad kontroll öfver samtliga ränteanstalterna, förhållandena ordnades i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad vid Stockholms ränte- och kapitalförsäkringsanstalt redan iakttagas. Dertill skulle erfordras, att hvarje ränte- och kapitalförsäkringsanstalt, som hädanefter bildas, äfvensom den eller de bland de nuvarande, som tilläfventyrs sakna af Kongl. Maj:t fastställt reglemente, skola, inom viss tid, söka Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse å förslag till reglemente; att vid hvarje ränteanstalt af Kongl. Maj:t förordnades någon person att utöfva tillsyn öfver anstaltens verksamhet med skyldighet för denne, hvilken när som helst skulle ega tillgång till anstaltens räkenskaper och handlingar, att deltaga i den årliga revisionen öfver anstaltens förvaltning och räkenskaper samt att i revisionsberättelsen meddela yttrande rörande tillförlitligheten af anstaltens säkerhetshandlingar, hvilka för hvarje särskildt slag borde till beloppet upptagas, och obligationer, till namn eller utställare angifna, beräknas efter inköpspris; att ett exemplar af revisionsberättelsen inom en månad efter förretningens slut samt hvarje kvartalsrapport öfver insatta medel och innehavande säkerhetshandlingar till belopp och beskaffenhet blefve till Kongl. Finansdepartementets expedition insända, för att der lika med bankrapporter granskas, hållas allmänheten tillgängliga och derefter i sammandrag offentliggöras;

och slutligen att anstaltens styrelse finge sig ålagdt att i någon ortens tidning eller bland länets kungöreiser låta införa den årliga revisionsberättelsen.

På grund häraf får Utskottet tillstyrka.

det Riksdagen må uti underdänig skrifvelse anhålla,
det Kongl. Maj:t må tackas i berörda afseende meddela de
föreskrifter, som Kongl. Maj:t kan finna för ändamålet
lämpliga.

Stockholm den 7 April 1876.

På Utskottets vägnar:

O. E. L. Dahm.
